

Marek
GLOGIER

**Z prac Komisji Prasoznawczej
Oddziału PAN w Krakowie.**

Kalendarium – część XV
(październik 2010 – czerwiec 2011)

**Proceedings of the Commission of Press
Studies of the Cracow Branch of the Polish
Academy of Sciences.**

Chronicle, Section XV
(October 2010 – June 2011)

Przedstawiamy kolejną informację o Pracach Komisji Prasoznawczej w 38 roku jej działalności.

We wzmiankowanym okresie odbyło się 9 posiedzeń z udziałem 153 osób. Referaty wygłosiło 4 członków komisji oraz 5 zaproszonych gości. W otwartych zebraniach naukowych uczestniczyli pracownicy uniwersytetów: Jagiellońskiego, Jana Pawła II i Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, Jana Kochanowskiego w Kielcach, Mikołaja Kopernika w Toruniu, Śląskiego w Katowicach, Humanistyczno-Przyrodniczego w Siedlcach, Wydziału Humanistycznego Akademii Górniczo-Hutniczej i Małopolskiej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Józefa Dietla w Krakowie, Wyższej Szkoły „Humanitas” w Sosnowcu oraz Polskiej Akademii Umiejętności, Biblioteki Narodowej, Muzeum Historii Ruchu Ludowego w Warszawie, Stowarzyszenia Kombatantów Batalionów Chłopskich, Koła PSL – Kraków, Towarzystwa Obrony Zachodnich Kresów Polski i Społecznego Komitetu Ochrony Zabytków Krakowa. Szczegóły związane z funkcjonowaniem komisji przedstawiamy w postaci kolejnego związłego kalendarium.

2010

13 X — zebranie 237: dr hab. prof. UJ Kazimierz Andrzej Wolny-Zmorzyński (Uniwersytet Jagielloński — Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej) przedstawił referat pt. *Wokół teoretycznych zagadnień odbioru fotografii dziennikarskiej.*

- 5-6 XI — prof. Joachim Glensk wygłosił referat na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Wolność a/i odpowiedzialność. Problemy funkcjonowania współczesnych mediów*. Konferencja organizowana przez Wydawnictwo Naukowe Scriptorium z Poznania odbyła się w Opolu. Wśród 6 patronów naukowych była także Komisja Prasoznawcza Oddziału PAN w Krakowie, a jednym z członków Komitetu Organizacyjnego był prof. Krzysztof Woźniakowski — Przewodniczący Komisji Prasoznawczej. 27 wystąpień zamieszczonych będzie w tomie II serii *Media — czwarta władza?*, red. W. Machura i J. Sobczak.
- 10 XI — zebranie 238: dr Władysław Marek Kolasa (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN — Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa) przedstawił referat pt. *Historiografia mediów polskich w świetle cytowań*. Pełna prezentacja wystąpienia — umieszczona na stronie internetowej PAN w Krakowie pod adresem http://www.pan-krakow.pl/resources/upload/kolasa_historiografia_pan_2010.pdf — obejmuje 111 ekranów danych o prasie z lat 1812–2010.
- 15 XII — zebranie 239: dr Dorota Degen (Toruń — Uniwersytet Mikołaja Kopernika) przedstawiła referat pt. *Biuletyny informacyjne jako źródło do badań ruchu wydawniczego w latach centralizacji (1950–1956)*.

W części drugiej posiedzenia odbyło się uroczyste wręczenie jubileuszowej edycji „Rocznika Historii Prasy Polskiej” dedykowanego Profesorowi Jerzemu Jarowieckiemu z okazji 80. rocznicy urodzin i 55-lecia pracy naukowej. Z tej okazji odczytano treść 5 listów gratulacyjnych, które nadeszły z UMK w Toruniu, UJK w Kielcach, UP w Krakowie oraz od profesorów — dawnych współpracowników Jubilata — Mariana Stępnia z Krakowa i Jerzego Myślińskiego z Warszawy. Wolumen, w twardej oprawie, liczący 488 stron druku (z barwnym portretem Jubilata, który przewodniczył Komisji Prasoznawczej w latach 1993–2007 oraz był jej sekretarzem naukowym w latach 1984–1993) oznaczony jest jako tom XIII (2010), zeszyt 1–2 (25–26) i zawiera łącznie 30 zróżnicowanych tematycznie i objętościowo tekstów, materiałów i zestawień.

2011

- 3 I — Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” i dr Zbigniew Bajka z Ośrodka Badań Prasoznawczych w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego zorganizowali sympozjum nt. *350 lat prasy polskiej i krakowskiej* (w równą rocznicę ukazania się pierwszego numeru „Merkurium Polskiego”, w przerwie obrad złożono kwiaty pod pamiątkowa tablicą na Kamienicy Szoberowskiej przy Małym Rynku w Krako-

- wie). W symposium z referatami poświęconymi prasie krakowskiej udział brali także członkowie komisji: prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki oraz dr Władysław Marek Kolasa.
- 12 I — zebranie 240: dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk (Kielce — Uniwersytet Jana Kochanowskiego) przedstawiła referat pt. *Polskie portale internetowe oraz tygodniki w wersji elektronicznej na Wyspach Brytyjskich i w Irlandii*.
- 18 I — Komisja Prasoznawcza Oddziału PAN w Krakowie oraz Katedra Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Małopolskiej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Józefa Dietla organizowały konferencję naukową pt. *350 lat prasy polskiej (1661–2011)*. Wśród 8 wygłoszonych referatów 6 tekstów było przygotowanych przez osoby z kręgu naszej Komisji (J. Jarowiecki, S. Dziki, W. Kolasa, K. Wolny-Zmorzyński, T. Mielczarek, M. Glogier).
- 18 I — W Sali Senatu MWSZ im. J. Dietla w Krakowie odbyła się promocja książki pod redakcją Grażyny Wrony, Piotra Borowca i Krzysztofa Woźniakowskiego pt. *Ilustrowany Kurier Codzienny. Księga pamiątkowa w stulecie powstania dziennika i wydawnictwa 1910–1939*. Ilustrowany tom liczący 550 stron druku opublikowany został w Wydawnictwie Naukowym Śląsk w roku 2010 (planowany nakład 1000 egz.). Edycja ukazała się pod patronatem Komisji Prasoznawczej i była dofinansowana przez 3 uczelnie (UP, UJ, MWSZ). Tematyka podzielona na 5 części zawiera łącznie 28 artykułów (23 autorów, w tym 5 tekstów członków Komisji: J. Chwastyk-Kowalczyk, S. Dziki, G. Gzella, Z. Sokół, K. Woźniakowski) oraz indeksy tytułów czasopism i nazwisk. Projekt okładki (twardej, lakierowanej, w ciepłej tonacji barw) powierzono młodej plastyczce Natalii Wronie. Nadto w tomie pomieszczono szereg rzadko spotykanych fotografii z epoki. Kolportaż prowadzi WN Śląsk, ul. J. Ligonia 7, 40-036 Katowice.
- 9 II — zebranie 241: prof. dr hab. Krzysztof Woźniakowski (Kraków — UP im. KEN) przedstawił referat pt. „*Nasza Świątlica. Materiały Obozowe*” / „*Materiały Obozowe*” (1941–1943): *tygodnik Komitetu Obywatelskiego dla Spraw Opieki nad Polskimi Uchodźcami na Węgrzech*.
- 9 III — zebranie 242: dr Arkadiusz Indraszczyk (Warszawa — Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego; autor książki *Zielona Międzynarodówka* wyd. 2008) przedstawił referat pt. *Prasa ruchu ludowego na emigracji (1945–1989)*.

Część druga posiedzenia, o charakterze zamkniętym i organizacyjnym, została poprzedzona wręczeniem nominacji dla członków Komisji Prasoznawczej na kolejną kadencję jej funkcjonowania w latach 2011–2014 na podstawie listy zgłoszonej 27 I 2011 r. przez zarząd komisji i zatwierdzonej przez Prezydium Krakowskiego Oddziału PAN. Aktualny skład komisji (w układzie alfabetycznym) stanowi 26 osób z Krakowa i innych miast: Mieczysław Adamczyk (Kielce), Jan Bujak, Jolanta Chwastyk-Kowalczyk (Kielce-Busko Zdrój), Izabela Dobosz, Sylwester Dziki, Marian Gierula (Katowice–Sosnowiec), Joachim Glensk (Opole), Tomasz Goban-Klas, Grażyna Gzella (Toruń), Irena Homola-Skańska, Jerzy Jarowiecki, Władysław Kolasa, Henryka Kramarz, Tomasz Mielczarek (Kielce–Częstochowa), Jerzy Mikułowski-Pomorski, Zbigniew Nęcki, Walery Pisarek, Teresa Sasińska-Klas, Irena Socha (Warszawa–Trzcianka), Zofia Sokół (Rzeszów), Józef Szocki (Wrocław), Alfred Toćzek, Kazimierz Wolny-Zmorzyński (Kraków–Trzebinia), Krzysztof Woźniakowski, Grażyna Wrona, Henryk Żaliński.

Część trzecią posiedzenia wypełniło sprawozdanie ustępującego zarządu z prac komisji za okres marzec 2007 – luty 2011 (zebrania 206–241), dyskusja, absolutorium i wybory kolejnego zarządu na okres od marca 2011 do marca 2014 roku. Aktualny jego skład tworzą:

- przewodniczący: prof. dr hab. Krzysztof Woźniakowski
- zastępca przewodniczącego: prof. dr hab. Grażyna Gzella (Toruń)
- sekretarz naukowy: dr hab. prof. UP Grażyna Wrona
- członek zarządu ds. „Rocznika Historii Prasy Polskiej”: prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki
- członek zarządu ds. wydawnictw i publikacji elektronicznych: dr Władysław Kolasa
- Biuro Komisji nadal prowadzi (od 1993 r.) sekretarz techniczny: mgr Marek Glogier.

13 IV — zebranie 243: dr Adam Rusek (Warszawa — Biblioteka Narodowa, Instytut Książki i Czytelnictwa) przedstawił referat pt. *Krótkie dzieje „Przygody” — warszawskiego pisemka dla młodzieży (1957–1958)*.

25 V — zebranie 244: dr Dorota Kamińska (Kraków — UP im. KEN) przedstawiła referat pt. *Podróże morskie i technika morska w „Wędrowcu” (1863–1883)*.

30-31 V — Przewodniczący Komisji, prof. K. Woźniakowski, uczestniczył w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *System medialny w Polsce: pułapki — wyzwania — szanse*. Jako Przewodniczący Komitetu Naukowego Konferencji wygłosił zarazem wykład inauguracyjny. Konferencja odbyła się w Opolu. Organizowana była przez Wydawnictwo Naukowe Scriptorium z Poznania oraz Polskie Towarzystwo Naukowe Prawa Prasowego.

Wśród 5 patronów naukowych tegoż przedsięwzięcia była także Komisja Prasoznawcza Oddziału PAN w Krakowie. Całość 38 wystąpień ukaże się w tomie III serii *Media — czwarta władza?*, red. W. Machura, J. Sobczak.

8 VI — zebranie 245: dr hab. prof. UMK Jacek Gzella (Toruń) przedstawił referat pt. *Stosunki polsko-węgierskie na łamach wileńskiego „Słowa” (1922–1939)*.

Dyrektywy Prezesa Krakowskiego Oddziału PAN dla komisji naukowych funkcjonujących w strukturze oddziału.

Prof. dr hab. inż. Ryszard Tadeusiewicz, od lutego 2010 r. aktualny prezes oddziału (w latach 1998–2005 rektor AGH, z 12 doktoratami honorowymi uczelni krajowych i zagranicznych), w minionym roku akademickim skierował do wszystkich 33 komisji 6 pism dotyczących porządkowania finansów oddziału, weryfikacji składowców osobowych i organizacji pracy komisji oraz nowych zasad ich funkcjonowania. Waga przedstawionych zagadnień jest na tyle istotna, że z racji kronikarskiego obowiązku przywołujemy tutaj ich problematykę:

6 V 2010

Pismo do przewodniczących komisji (bilans otwarcia): problem wielkiego deficytu finansowego i generowania stałych strat przez oddział; zajęcie przez ZUS kont Zakładu Działalności Pomocniczej; zwolnienie personelu; wstrzymanie działalności wydawniczej i zastąpienie jej własnym portalem internetowym; przysłanie przez Kancelarię PAN z Warszawy likwidatora reorganizującego Oddział w Krakowie; brak funduszy na dystrybucję zaproszeń na posiedzenia komisji oraz pokrywanie kosztów wynajmu sal przy ul. Sławkowskiej 17; apel o zastąpienie tradycyjnej korespondencji pocztowej zawiadomieniami dostarczonymi pocztą elektroniczną; apel o odbywanie posiedzeń — w ramach możliwości — w salach macierzystych uczelni i instytucji.

22 IX 2010

Pismo do sekretarzy technicznych komisji: z powodu spłacania przez likwidatora długów oddziału oraz braku umowy pomiędzy sekretarzami a Zakładem Działalności Pomocniczej nie istnieje żadna możliwość finansowego zadośćuczynienia zaangażowania w organizowanie prac komisji i przygotowywanie ich posiedzeń.

10 XII 2010

Pismo do przewodniczących komisji: prośba o weryfikację dotychczasowych składowców osobowych; aprobatą dla ograniczenia ilości członków; przypomnienie, że przynależność do komisji nie powinna stanowić okazjonalnej ozdoby dopisywanej do własnego CV; przy przyjmowaniu nowych kandydatur obowiązuje tajne głosowanie

oraz uzasadnienie, dlaczego dana osoba byłaby przydatna w pracach komisji. Wyniki weryfikacji winny być dostarczone Prezydium Oddziału PAN do 20 I 2011 r.

Marzec 2011

Internetowa informacja Prezesa Krakowskiego Oddziału PAN dla członków wszystkich komisji: katastrofalne zadłużenie oddziału oraz niegospodarność w latach 2008–2009 spowodowały brak środków na drukowanie referatów wygłaszanych na posiedzeniach naukowych. W związku z powyższym druk zastąpią publikacje elektroniczne. Dla publikacji książek wymagane będą dwie recenzje. Publikacje będą akceptowane wyłącznie w postaci plików PDF. Umieszczanie publikacji na stronach komisji możliwe będzie wyłącznie przez jej przewodniczących lub wskazanych członków zarządu. Apeluje się o wskazywanie swoim partnerom naukowym adresu internetowej strony komisji.

19 V 2011

Komunikat do przewodniczących komisji o wejściu w życie, z dniem 18 maja 2011 r., Regulaminu Komisji Naukowych Oddziału PAN w Krakowie. Regulamin jest konsekwencją prawną przyjętej nowej Ustawy o PAN i w ślad za tym idące uchwalenie przez Zgromadzenie Ogólne Akademii nowego Statutu PAN. Regulamin zawiera 14 paragrafów i jest dostępny w biurze komisji.

10 VI 2011

Pismo do przewodniczących komisji: na podstawie nowego regulaminu komisji do dnia 15 września 2011 r. winny one przedstawić do akceptacji Prezydium Oddziału swe plany działania na kolejny rok akademicki. W przypadku komisji niewykazujących aktywności naukowej — Prezydium Oddziału, na mocy 11 paragrafu Statutu, może podjąć decyzję o ich rozwiązaniu.

We wspomnianym okresie sprawozdawczym ukazały się 3 książki członków naszej komisji:

Grażyna Gzella, *Procesy prasowe redaktorów „Gazety Grudziądzkiej” w latach 1894–1914*, Toruń 2010, ss. 250.

Teresa Sasińska-Klas, *Media a integracja europejska*, Kraków 2010, ss. 198.

Kazimierz Wolny-Zmorzyński, *Jaka informacja? Rzecz o percepcji fotografii dziennikarskiej*, Kraków 2010, ss. 272.

Informacja: Biuro komisji prosi o regularne przesyłanie pocztą elektroniczną informacji o uczestnictwie czynnym w konferencjach krajowych i zagranicznych, o wydanych książkach, przyznanych nagrodach i odznaczeniach oraz powołaniach do gremiów decyzyjnych. Nadsyłane materiały będą zamieszczane w dorocznych kalendarzach. Kontakt z biurem możliwy jest poprzez adres: marekmtg@poczta.onet.pl